

KONSPEKT LEKCJI JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE II

Opracowała mgr Renata Malmon

nauczyciel języka polskiego

w Zespole Szkół - Publicznym Gimnazjum nr 1

w Szydłowcu

Scenariusz lekcji języka polskiego przeprowadzonej z udziałem gości z Francji i Bułgarii

I. Temat:

To było przeżycie, którego się nie zapomina... – jak je opisać?

II. Cele:

Kształcenie umiejętności wyrażania i nazywania uczuć przez nastolatka, przygotowujące go do pełniejszego życia duchowego, ćwiczenie umiejętności zredagowania poprawnego pod względem stylistycznym i gramatycznym opisu przeżyć wewnętrznych za pomocą:

- bogacenia słownictwa abstrakcyjnego uczniów związanego z doznaniem emocjonalnymi,
- posługiwania się wyrazami i związkami bliskoznacznymi,
- używanie w wypowiedzi środków artystycznego wyrazu: epitetów, porównań, przenośni,
- pracy ze słownikami różnych typów.

III. Środki dydaktyczne:

Słowniki języka polskiego, wyrazów bliskoznacznych.

IV. Metoda pracy: poszukująca.

V. Forma pracy: zbiorowa, grupowa

VI. Zapisanie tematu lekcji.

VII. Odwołanie się do wiadomości z klasy I. Zapis do zeszytu.

Opis przeżyć wewnętrznych zawiera:

1. Przyczyny przeżyć.
2. Uczucia towarzyszące przeżyciom.
3. Charakterystykę zewnętrznych przejawów emocji:
  - zmiany w wyglądzie,
  - zmiany w zachowaniu.
4. Charakterystykę stanów psychicznych.

VIII. Podział tablicy na 4 części, opatrzone nagłówkami (według wzoru).

Wspólne uzupełnianie tabeli, np.:

Mimika (wyraz twarzy)	Gesty
<ul style="list-style-type: none"> • Jej mimika wyrażała. • Twarz promieniała. • Na jej twarzy malował się. • Twarz wyrażała (oddawała) cierpienie. • Delikatny uśmiech wyrażał jego nadzieję. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poruszał nerwowo palcami. • Drżały jej nogi. • Odsunął się od innych. • Wzruszył lekceważąco ramionami. • Szeroko otworzył ramiona.

Spojrzenie	Siła, barwa głosu
<ul style="list-style-type: none"> • Patrzył przejmująco. • Jej oczy zdradzały niepokój. • Podkrążone oczy. • Ledwie powstrzymywała łzy. • Patrzył błagalnym wzrokiem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Głośno krzyknął. • Odezwała się nieśmiało. • Podniesiony głos zdradzał jego oburzenie. • Przyciszony ton głosu był wyrazem jej smutku.

IX. Zaproponowanie uczniom ćwiczenia polegającego na odgadywaniu emocji, uczuć.

Chętni uczniowie będą prezentować bez słów (mimika, gest) wskazane (karteczki do losowania) emocje, np. złość, zdziwienie, radość, zachwyty, smutek, przerażenie.

Klasa stara się odgadywać, jakie uczucia, emocje przedstawiają aktorzy.

X. Zapisanie na tablicy czasowników , uczniowie dopisują do nich nazwy uczuć, emocji, np.:

- wybuchnąłem (złością, gniewem)
- narastał(a) we mnie (tęsknota, lęk, radość)
- tłumilem, hamowałem w sobie (niepokój, strach, gniew)
- naszła mnie (nuda, tęsknota, chandra)
- doznałem (rozczarowania, przykrości)
- popadłem w (przygnębienie, zubożenie, melancholię, depresję, rozpacz)
- ogarnia mnie, dręczy, nęka (smutek, melancholia, przygnębienie, lęk, rozczarowanie, radość, panika)
- wstąpiła we mnie (nadzieja, otucha).

XI. Ponieważ uczucia są często czymś nieuchwytnym, w ich opisie można używać metafor i porównań albo stosować obrazowe epitety.

Aby zgromadzić materiał leksykalny, uczniowie w 6 grupach zapisują na dużych arkuszach papieru odpowiednie, nasuwające się związki frazeologiczne.

Grupy korzystają z różnych źródeł: słownika języka polskiego, słownika frazeologicznego, słownika synonimów.

I.	grupa – miłość
II.	grupa – szczęście, zadowolenie
III.	grupa – strach, trwoga
IV.	grupa – smutek, rozpacz
V.	grupa – gniew, wściekłość
VI.	grupa – wzruszenie, rozczenie

Liderzy grup prezentują efekt pracy, np.:

Miłość	Szczęście, zadowolenie
<ul style="list-style-type: none"> • Zakochał się od pierwszego wejrzenia. • Szaleje z miłości. • Jest w siódmym niebie. • Miłość odebrała mu rozum. • Kocha na zabój (do grobowej deski). 	<ul style="list-style-type: none"> • Skakał do góry z radości. • Był cały w skowronkach. • Śmiał się od ucha do ucha. • Patrzył na świat przez różowe okulary.
Strach, trwoga	Smutek, rozpacz
<ul style="list-style-type: none"> • Strach go obleciał. • Skamieniał ze strachu. • Ciarki przeszły mu po plecach. • Najadł się strachu. • Miał duszę na ramieniu. • Boi się własnego cienia. • Serce wali mu jak młotem. • Włosy się na głowie jeżą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Odchodzi od zmysłów. • Płacze jak bóbr. • Wyglądał na półtora nieszczęścia. • Spuścił nos na kwintę. • Nie może znaleźć sobie miejsca. • Coś go gryzło, trapiło. • Coś spędza mu sen z powiek. • Ledwie powstrzymywał łzy.
Gniew, wściekłość	Wzruszenie, rozczulenie
<ul style="list-style-type: none"> • Stracił panowanie nad sobą. • Wyprowadził mnie z równowagi. • Działał mi na nerwy. • Zzieleniał ze złości. • Darłem z nim koty. • Odebrało mi mowę. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozkleiłem się. • Byłem w siódmym niebie. • Spłakałem się jak bóbr. • Nie mogłem wykrztusić ani słowa. • Poczułem łzy pod powiekami.

XII. Uczniowie dalej pozostają w grupach. Każda z nich otrzymuje przykład opisu przeżyć zaczerpnięty z literatury np.:

Kiedy wjechali na podwórko, Mateusz zadrżał przed mającymi nastąpić wyjaśnieniami z uczuciem, którego nie potrafił sobie wytłumaczyć. Nie myślał ani o sobie, ani o Maryli, ani o kłopotcie, jaki ta pomyłka mogła im obojgu sprawić, lecz o rozczarowaniu dziewczynki. Gdy wyobrażał sobie, jak zgaśnie w jej oczach zachwyty, doznawał bolesnego uczucia, jak gdyby miał pomóc w morderstwie; czuł teraz taką odrazę, jaka go opanowywała zazwyczaj, gdy trzeba było zakłuć cielę lub inne bezradne stworzenie.

L. M. Montgomery – Ania z Zielonego Wzgórza

XIII. Uczniowie mają podkreślić wyrazy, zwroty oddające uczucie, emocje bohatera. Jakie uczucia zostały tu pokazane? (czas pracy – 5 min.)

XIV. Ocena aktywności uczniów.

XV. Zadanie pracy domowej.

Do wyboru:

- Dzień wizyty u dentysty – próba opisu przeżyć wewnętrznych.
- Opisz swoje przeżycia związane z wydarzeniem, które wprowadziło cię w zachwyt.

UWAGI DO LEKCJI:

Przeprowadzona lekcja dostarczyła, zarówno gościom, jak i uczniom wiele satysfakcji. Zajęcia bardzo im się podobały, co potwierdzili na karcie ewaluacyjnej.

Uczniowie wykazali się dużymi umiejętnościami. Wszystkim grupom udało się na czas wykonać powierzone zadania.